

Två såtidpunkter i höstvetete

SAMMANFATTNING

Skörden var drygt 1 000 kg/ha när vetet såddes i normal tid.

Stora merskördar, över 2 000 kg/ha, för fungicidbehandling.

Brunrost har troligen varit den allvarligaste skadegöraren.

Det går inte att peka ut någon av sorterna som mer lämpad för sen sådd.

Bakgrund

För att få större kunskap om hur sorter reagerar vid olika såtidpunkt startades försökserie L7-0130 hösten 2015. Förutom att belysa hur olika sorter reagerar för normal respektive sen sådd, undersöks också hur såtidpunkten påverkar bekämpningsbehovet och om en fungicidbehandling på hösten kan förbättra övervintringen.

Försöksvärdar

Hushållningssallskapet Skåne, Borgeby Gård
Dan Rasmusson, Haglösa, Trelleborg

Genomförande

Försöken är sådda vid två tillfällen, mitten av september och mitten av oktober. Vid båda tillfällena såddes 350 kärnor/m². Höstraps är förfrukt i båda försöken. Åtta sorter provades. Hel och halv dos av fungicider jämfördes med obehandlat.

I ledet med Hel dos användes följande svampstrategi:

Höst/vinter: 1,0 I Sportak

I stadium 30–31 behandlades med: 0,25 Flexity + 0,125 Forbel + 0,125 Tilt

I stadium 37–39 behandlades med: 0,75 Ascra Xpro + 0,3 Comet Pro

I stadium 59 behandlades med 0,4: Armure

I ledet halv dos användes följande svampstrategi:

I stadium 37–39 behandlades med: 0,375 Ascra Xpro + 0,15 Comet Pro

I stadium 59 behandlades med: 0,2 Proline.

Alla led behandlades mot insekter i stadium 59.

Alla sorter har högst avkastning vid den normala såtidpunkten. I genomsnitt för sorterna är skörden 1 200 kg/ha lägre vid den sena såtidpunkten, med en variation mellan 500–2 200 kg/ha.

Det är stora merskördar för en kemisk bekämpning. Däremot har inte såtidpunkten påverkat bekämpningsbehovet.

För båda såtidpunkterna har en högre dos gett en högre skörd. I genomsnitt för sorterna ökar skörden för halv dos med 1 600 kg/ha och för hel dos med 2 200 kg/ha.

Tabell 1. Skörderesultat, Borgeby

Sort	Normal sådd 15/9 skörd kg/ha			Sen sådd 20/10 skörd kg/ha			Merskörd i kg/ha för normal såtidpunkt	
	Obeh	Halv dos	Hel dos	Obeh	Halv dos	Hel dos	Halv dos	Hel dos
Brons	10 480	12 490	13 230	8 920	11 450	11 970	1 040	1 260
Ellvis	10 640	12 140	12 870	9 420	11 070	11 790	1 070	1 080
Mariboss	10 110	11 950	12 920	9 430	11 390	11 750	560	1 170
Ceylon	9 760	11 920	12 470	9 280	11 100	11 680	820	790
Praktik	11 560	12 750	12 870	10 110	11 250	11 270	1 500	1 600
Julius	10 730	11 770	12 180	9 210	11 040	11 470	730	710
Norin	11 370	12 460	12 600	9 710	11 060	11 410	1 400	1 190
Torp	10 970	13 350	13 790	9 020	11 130	11 970	2 220	1 820
Medel							1 170	1 200

Tabell 2. Proteinhalt och stråstyrka, Borgeby

Sort	Proteinhalt normal sådd		Proteinhalt sen sådd		Stråstyrka normal sådd		Stråstyrka sen sådd	
	Halv dos %	Hel dos %	Halv dos %	Hel dos %	Halv dos %	Hel dos %	Halv dos %	Hel dos %
Brons	10,7	11,2	11,7	11,2	84	90	90	94
Ellvis	11,1	11,4	12,3	12,1	44	69	80	89
Mariboss	10,4	10,2	11,1	11,3	14	35	85	89
Ceylon	10,7	11,3	11,7	12,2	42	50	89	90
Praktik	11,7	11,4	12,3	12,1	80	86	85	98
Julius	11,1	10,6	11,8	11,7	80	90	91	92
Norin	11,3	11,5	12,5	12,8	82	84	91	95
Torp	10,7	10,3	11,2	11,4	82	79	88	92
Medel	11	11	11,8	11,8	64	73	87	92

Proteinhalten är högre vid den sena såtidpunkten, vilket förklaras av den lägre skörden. Den sena såtidpunkten har påverkat stråstyrkan positivt. Tydligast är det i Mariboss, som har en dokumenterat svag stråstyrka. Andra sorter med bra stråstyrka, som t.ex. Brons, påverkas betydligt mindre.

Det är brunrost och Septoria som är de dominerande skadegörarna. Brunrosten har varit något mer aggressiv vid den sena såtidpunkten medan Septoria-angreppen är något större vid normal såtidpunkt. Inga eller mycket små angrepp av gulrost och mjöldagg.

Tabell 3. Sjukdomsgradering, Borgeby

Sort	Brunrost obehandlade led		Septoria obehandlade led		Gulrost obehandlade led		Mjöldagg behandlade led	
	Normal sådd % av bladytan	Sen sådd % av bladytan	Normal sådd % av bladytan	Sen sådd % av bladytan	Normal sådd % av bladytan	Sen sådd % av bladytan	Normal sådd % av bladytan	Sen sådd % av bladytan
Brons	10	26	5	2	0	0	0	2,5
Ellvis	6	16	9	5	0	0	0,2	3
Mariboss	15	18	18	2	0	0	0	1,8
Ceylon	9	13	14	3	0	0,1	1	2
Praktik	2	4	10	3	0	0,1	0,2	2,8
Julius	4	6	7	3	0	0,8	0,8	1,8
Norin	6	12	19	17	0	0	0	3
Torp	22	24	6	2	0	0	1,5	4,2
Medel	9	15	11	5	0	0,1	0,5	2,6

Tabell 4. Skörderesultat, L7- 0130, Trelleborg

Sort	Normal sådd 21/9 skörd kg/ha			Sen sådd 17/10 skörd kg/ha			Merskörd i kg/ha för normal såtidpunkt	
	Obeh	Halv dos	Hel dos	Obeh	Halv dos	Hel dos	Halv dos	Hel dos
Brons	10 400	12 770	12 630	8 190	10 790	11 410	1 980	1 220
Ellvis	11 550	13 530	12 790	10 170	11 840	11 960	1 690	830
Mariboss	10 910	12 700	13 070	8 220	11 350	11 730	1 350	1 340
Ceylon	10 340	11 720	12 830	9 240	11 430	11 650	290	1 180
Praktik	11 830	13 140	13 370	11 240	12 540	12 430	600	940
Julius	10 340	12 380	12 630	9 320	11 830	11 960	550	670
Norin	11 520	12 500	13 160	10 560	11 960	12 300	540	860
Torp	10 080	12 600	13 670	8 000	11 170	12 170	1 430	1 500
Medel							1 050	1 070

Alla sorter har högst avkastning vid den normal såtidpunkten. I genomsnitt för sorterna är skörden cirka 1 000 kg/ha lägre vid den sena såtidpunkten, med en variation mellan 300–2 000 kg/ha. Det är stora utslag för en kemisk bekämpning och den sena såtidpunkten har gett störst utslag för kemisk bekämpning. I genomsnitt ökar skörden för halv dos vid normal såtidpunkt med 1 800 kg/ha och för hel dos med 2 100 kg/ha.

För den sena såtidpunkten är skördeökningen i genomsnitt för halv dos 2 200 kg/ha och för hel dos 2 600 kg/ha.

Proteinhalten är något högre vid den sena såtidpunkten, vilket förklaras av den lägre skörden. På försöksplatsen har det inte förekommit någon liggsäd.

Tabell 5. Proteinhalt och stråstyrka, Trelleborg

Sort	Proteinhalt normal sådd		Proteinhalt sen sådd		Stråstyrka normal sådd		Stråstyrka sen sådd	
	Halv dos %	Hel dos %	Halv dos %	Hel dos %	Halv dos %	Hel dos %	Halv dos %	Hel dos %
Brons	10,4	10,4	10,8	10,7	95	95	94	95
Ellvis	11,3	11,3	11,9	11,8	94	85	72	76
Mariboss	10,4	10	10,5	10,6	92	92	92	92
Ceylon	10,8	10,9	11,1	11,3	92	94	91	92
Praktik	11,4	11,4	11,9	11,9	95	95	92	94
Julius	11	10,8	11,3	11,5	95	95	92	92
Norin	11	11,1	11,4	11,6	94	94	91	92
Torp	10	10,1	10,3	10,3	94	94	88	92
Medel	10,8	10,8	11,2	11,2	94	93	89	91

Tabell 6. Sjukdomsgradering, Trelleborg

Sort	Brunrost obehandlade led		Septoria obehandlade led		Gulrost obehandlade led		Mjöldagg behandlade led	
	Normal sådd % av bladytan	Sen sådd % av bladytan	Normal sådd % av bladytan	Sen sådd % av bladytan	Normal sådd % av bladytan	Sen sådd % av bladytan	Normal sådd % av bladytan	Sen sådd % av bladytan
Brons	7	16	3,2	2,8	0,4	1	0	0,2
Ellvis	3	13	4	1,1	2	1	0,5	1,5
Mariboss	10	19	8	4,5	0,3	0	0	0
Ceylon	3	8	3,2	3,5	2	1,3	0	0,2
Praktik	1	3	4	4,2	1,4	0,5	0	0
Julius	5	3	7,8	2	10	9,2	0	0
Norin	3	6	5	4,8	2,3	2,5	0	0,2
Torp	20	34	5,5	3	0,3	1,2	0	0,2
Medel	6	13	5,1	3,2	2,3	2,1		

Det är brunrost och Septoria som är de dominerande skadegörarna. Brunrosten har varit något mer aggressiv vid den sena såtidpunkten medan Septoria-angreppen är något större vid normal såtidpunkt. Små angrepp av gulrost och nästan inga angrepp av mjöldagg.

Det finns ett samband mellan brunrostangreppen och skördeökningen av fungicidbehandlingarna. Torp har angripits mest på båda försöksplatserna och svarat med störst merskörd. Praktik däremot har lägst angreppsnivå och har svarat minst på fungicidbehandlingarna.

Den milda vintern medförde att övervintringen var god på båda platserna.

Om normal eller sen sådd kräver högre insatser av fungicider hänger ihop med vilken skadegörare som dominerar. I år har brunrost övertrumpat övriga skadegörare.

Det verkar som att sent sådd vete angrips mer och därmed blir skördeökningen för fungicidbehandlingarna större. År när Septoria dominerar blir effekten den omvända.

På Borgeby tappar Torp och Praktik mest i skörd vid sen sådd och Julius och Ceylon tappar minst. Trots att Torp har störst skillnad i avkastning mellan normal och sen sådd så ligger sorten bland dem som avkastar högst vid sen sådd. Såtidpunkten har inte nämnvärt påverkat rangordningen mellan sorterna.

Sorterna har i genomsnitt tappat något mindre i skörd vid den sena tidpunkten i Trelleborg jämfört med Borgeby. Torp har tappat mest vid sen skörd och Julius minst. På försöksplatsen har Praktik något högre avkastning vid sen sådd än de andra sorterna.

I år har sådd i normal tid avkastat bäst. I följande försök var bilden lite mer spretande och i genomsnitt för sorterna var det ingen skillnad i avkastning mellan normal och sen sådd.

Sammanfattningsvis efter två försöksår går det inte att med säkerhet rekommendera någon av sorterna som mer lämpade för normal eller sen sådd.

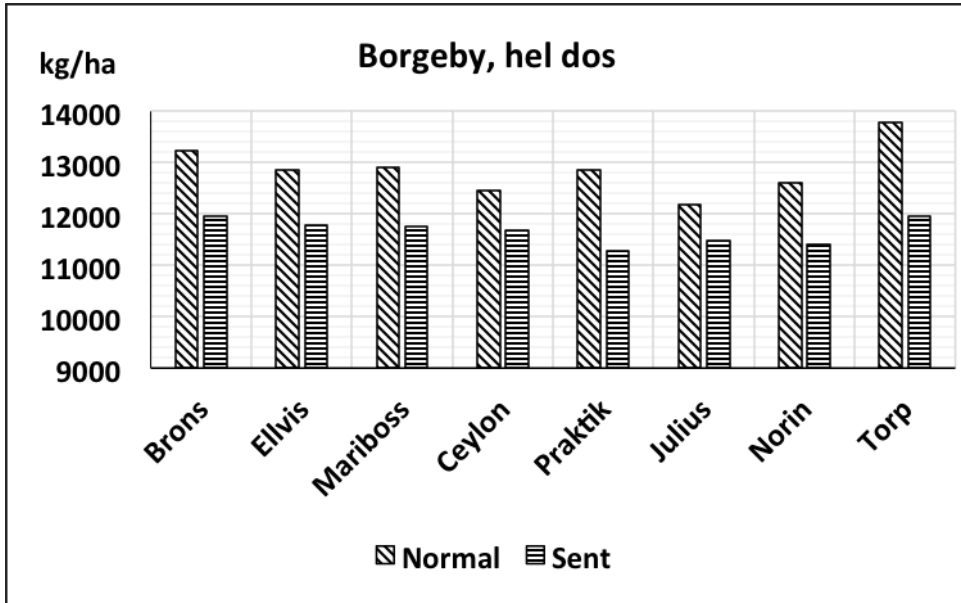

Diagram 1. Jämförelse i skörd mellan normal och sen sådd vid full dos, Borgeby.

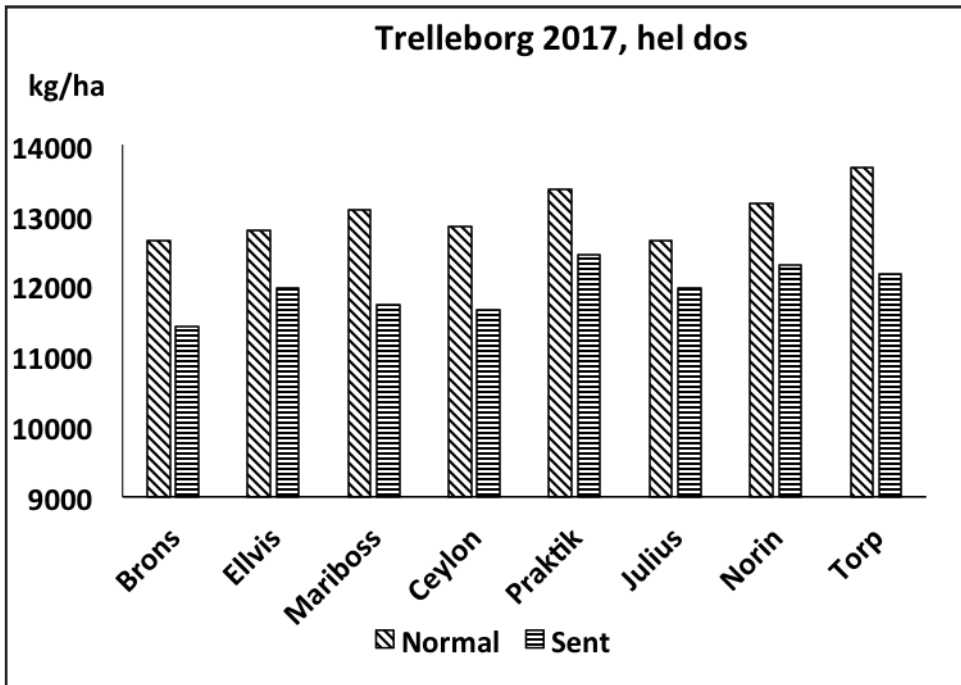

Diagram 2. Jämförelse mellan normal och sen sådd vid full dos, Trelleborg.